

Słowo wstępne

Członkostwo Polski w Unii Europejskiej spowodowało wiele zmian zarówno w postrzeganiu nauk ekonomicznych, jak i praktyce polskich przedsiębiorstw oraz instytucji. W dobie postępującej integracji europejskiej pojawiają się problemy wymagające odpowiednich przemyśleń i refleksji. Teorie służące integracji i praktyka są uzupełniane, a także modyfikowane w miarę potrzeb. Nie można nie zauważyć trudności strefy euro, więc teoria się aktualizuje w miarę dostrzegania i rozwiązywania powstających problemów. Rozwija się zatem problematyka współczesnej teorii finansów międzynarodowych i standardów rachunkowości w integrującej się Europie.

Istotne zagadnienia funkcjonowania europejskiej strefy walutowej stanowią treść pierwszego rozdziału. Zaistniałe problemy w strefie euro państw grupy południowej wskazały na istnienie w obecnej teorii niekorzystnych ustaleń i ograniczeń. Rozważania dotyczą modyfikacji zasad tworzenia stref walutowych, aby państwa o różnej produktywności pracy mogły się integrować we wspólnej strefie. Zasady zostały zmodyfikowane w sposób zapewniający wszystkim krajom UE utworzenie strefy walutowej korzystnej dla współpracy i rozwoju społeczno-ekonomicznego. Idea utworzenia strefy walutowej, według zasad bardziej przyjaznych krajom kandydującym, integrującej i generującej endogeniczne efekty ekonomiczne, jest oryginalnym dorobkiem przedstawionym w pierwszym rozdziale. Przedstawiono w nim znaczenie parytetu produktywności pracy dla utworzenia strefy walutowej i wskazano na jego rolę w teorii kursu walutowego, dokonując także analizy teoretycznej, której podstawą jest triada pojęć: kapitał – praca – pieniądze. Autor rozdziału wskazał, że strefa euro w zamierzonej (obecnej) formie bardziej dzieli kraje (dyskryminuje) niż je integruje. Ukazuje to zestawienie gospodarek według indeksu produktywności pracy. Autor wskazał kierunki niezbędnych reform, które mogą przyczynić się do korzystnego i trwałego impulsu do rozwoju państw UE. Zaproponował pośrednią drogę integracji ze strefą euro dla Polski przez przejściową integrację państw środkowej Europy we własnej strefie stworzonej według nowych zasad.

Od 1 maja 2004 r. Polska stała się pełnoprawnym członkiem UE, a tym samym członkiem europejskiej unii celnej. Z dniem akcesji krajowy system celny stał się elementem unijnego systemu celnego, co bezpośrednio wpłynęło na realizację jego funkcji fiskalnej. W rozdziale drugim przedstawiono skutki akcesji Polski do UE dla budżetu państwa w zakresie podatków i opłat pobieranych przez Służbę Celną. Dokonano nie tylko analizy wpływu akcesji Polski do UE na budżet państwa, ale także ukazano znaczenie Służby Celnej jako krajowego i europejskiego poborcy podatkowego. Skupiono się na funkcji fiskalnej polskiej administracji celnej. Zwrócono uwagę na fakt, iż do zadań administracji celnej należy generowanie maksymalnie wysokiego poziomu dochodów z ceł, podatków i innych opłat, przy jednoczesnym maksymalnym obniżeniu kosztów poboru. Stąd też zapewnienie skutecznego i efektywnego poboru należności celno-podatkowych jest bardzo ważne i wymaga od Służby Celnej szczególnej odpowiedzialności. Przeprowadzono analizę zmian, jakie nastąpiły zarówno w dochodach budżetu państwa z tytułu poboru podatków i opłat, jak i w zakresie zadań polskiej Służby Celnej, które dokonały się po akcesji Polski do UE. Konsekwencją tych zmian, w porównaniu z okresem przedakcesyjnym, są mniejsze wpływy z cła w budżecie państwa, ale pomimo tego ogólny wynik dochodów budżetowych dostarczanych przez administrację celną jest wyższy po akcesji niż przed.

W rozdziale trzecim zwrócono uwagę na fakt, iż jeszcze przed akcesją Polski do UE zawarto Układ Europejski ustanawiający stowarzyszenie między Polską a Wspólnotami Europejskimi, a następnie w 1994 r. Polska ratyfikowała Europejską Kartę Samorządu Lokalnego, co niewątpliwie ma zdecydowany wpływ na bieżącą sprawność finansową jednostek samorządu terytorialnego. Zreformowano w Polsce strukturę samorządu terytorialnego, wprowadzając obok samorządu gminy samorząd powiatowy i wojewódzki, zgodnie z koncepcją przedstawioną w Europejskiej Karcie Samorządu Lokalnego. Ratyfikowanie Europejskiej Karty Samorządu Lokalnego przyczyniło się do organizacji i racjonalizacji zarządzania publicznymi środkami finansowymi w kontekście uregulowań prawnych. Wprowadzenie samorządu terytorialnego jako efektywniejszego modelu zarządzania niż centralne zarządzanie państwa spowodowało racjonalizację planowania i wykonania zadań własnych przez samorząd terytorialny. Istotę rozdziału stanowi przedstawienie zasad i sposobów realizacji gospodarki finansowej jednostki samorządu terytorialnego, przez którą rozumie się ogół czynności związanych z planowaniem, gromadzeniem i wydatkowaniem środków pieniężnych, które podlegają kontroli. Przedstawiono także zadania podmiotów sektora finansów publicznych realizujących gospodarkę finansową. Organy samorządowe bardziej adekwatnie realizują potrzeby lokalnych społeczności i prowadzą skuteczną politykę regionalną, stwarzając obywatelom możli-

wość współuczestniczenia w sprawowaniu władzy, co w efekcie prowadzi do budowy struktur społeczeństwa obywatelskiego.

W rozdziale czwartym dokonano analizy regulacji podatkowych w kontekście wpływu polityki fiskalnej na funkcjonowanie i rozwój mikroprzedsiębiorstw w Polsce. Przedstawiono zmiany w zakresie funkcjonowania podatku progresywnego i liniowego w latach 2007–2012 oraz podjęto próbę określenia ich wpływu na rozwój sektora MŚP w Polsce. Wskazano na czynniki zarówno pobudzające, jak i hamujące rozwój mikroprzedsiębiorczości. Dokonano także analizy porównawczej funkcjonowania progresywnego podatku dochodowego w Polsce z podatkiem progresywnym w Estonii i Belgii w świetle danych za 2012 r. W wyniku przeprowadzonej analizy stwierdzono, iż pomimo integracji europejskiej Polska wciąż jest krajem, w którym przepisy podatkowe zmieniają się bardzo często i są niejasne. Schemat regulacji podatkowych w Polsce oraz w wybranych krajach UE wskazuje na pewne zbieżności, ale występuje też wiele rozbieżności, jak np. różna wysokość kwoty wolnej od podatku czy też ulgi prorodzinnej.

W rozdziale piątym rozważania rozpoczęto od zdefiniowania majątku gospodarstw domowych, a w szczególności posiadanych aktywów finansowych, które podlegają bieżącej wycenie rynkowej w jednostkach pieniężnych. Zasadniczym celem rozdziału jest pokazanie kierunków oraz przyczyn zmian w formach zagospodarowania wolnych środków pieniężnych przez gospodarstwa domowe w latach 2007–2012. Ponadto dokonano próby oceny wpływu kryzysu gospodarczego na skłonność do oszczędzania oraz przedstawiono przyczyny ograniczonych możliwości wyboru innych niż depozyty bankowe produktów finansowych. Dokonano analizy dochodów i wydatków polskich gospodarstw domowych w ciągu 16 lat. Zwrócono uwagę na pogłębiającą się niepewność co do przyszłej sytuacji finansowej ograniczającej chęć zaciągania kredytów i podejmowania nowych zobowiązań, takich jak opłacanie składek ubezpieczenia na życie czy wpłat na indywidualne konta emerytalne. Gospodarstwa domowe, które mogły sobie pozwolić na odkładanie oszczędności, częściej lokowały środki w bezpieczniejsze instrumenty, takie jak obligacje Skarbu Państwa. W latach 2010–2012 zauważalna była tendencja do ograniczania konsumpcji wśród polskich gospodarstw domowych na rzecz większych oszczędności. Potwierdzeniem tego zjawiska jest ujemna wartość wskaźnika nastrojów konsumenckich oraz ujemna dynamika wydatków gospodarstw domowych, a także mniejsza skłonność Polaków do zaciągania kredytów konsumpcyjnych. Jednocześnie zauważalna jest zwiększona skłonność do oszczędzania i inwestowania, głównie przez lokaty bankowe i fundusze inwestycyjne.

W rozdziale szóstym podjęto rozważania na temat tożsamości i zarządzania marką na rynku europejskim. Zasadniczym celem rozdziału jest ukazanie tożsamości jednej z dziedzin zarządzania, jaką jest zarządzanie marką. Poło-